UNIT 01 | PENDIDIKAN MORAL TINGKATAN 1 | SESI 2026

Kenali Moral

Berstruktur dan esei pendek

Moral membantu kita menilai tindakan terhadap diri dan orang lain. Dalam unit ini, Aiden meneliti perlakuan baik, benar dan patut melalui situasi harian. Kita belajar memberikan sebab bagi keputusan, mempertimbangkan kesannya serta menceritakan perasaan dengan jujur. Akhir sekali, kita berlatih melakukan pilihan yang menjaga kebajikan, kebenaran dan kesesuaian keadaan.

Nama: _____ Kelas: _____

Tarikh: _____

Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | KSSM

Latihan asli, bukan soalan rasmi atau ramalan peperiksaan. Tahap soalan dan markah ialah panduan latihan kendiri.

10 berstruktur + 5 esei pendek | 100 markah latihan

Tulis jawapan sendiri sebelum membaca contoh jawapan. Jelaskan tindakan, alasan, perasaan atau kesan mengikut kehendak soalan. Markah ini bukan format atau skema rasmi peperiksaan.

Gunakan kertas tambahan jika perlu. Model jawapan menunjukkan satu jawapan yang mungkin. Guru boleh mempertimbangkan isi alternatif yang tepat.

Semakan kendiri: tandakan setiap isi berbeza sekali sahaja. Jika kriteria F dan H digunakan, huraian H perlu menyokong fakta F yang berkaitan.

Bahagian A | 10 soalan berstruktur

M1S01 | 1.1

Mudah | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.1

Dina menerima dua buku latihan sedangkan setiap murid hanya diperuntukkan satu. Dia memaklumkan guru sebelum pembahagian tamat.

(a) Nyatakan dua pihak yang mendapat manfaat daripada tindakan Dina. [2 markah]

(b) Jelaskan dua sebab tindakan Dina boleh dinilai bermoral. [4 markah]

M1S02 | 1.1

Mudah | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.1

Beberapa orang menampal hasil kerja orang lain sebagai hasil kumpulan mereka. Mereka berkata bahawa tindakan itu dibenarkan kerana ramai pernah melakukannya.

(a) Kenal pasti dua masalah moral dalam keadaan ini. [2 markah]

(b) Cadangkan dua tindakan pembetulan dan jelaskan sebab setiap tindakan. [4 markah]

M1S03 | 1.2

Mudah | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.2

Yusri menemui wang di kantin. Dia menyerahkannya kepada guru dan menerangkan lokasi penemuan secara perlahan supaya tidak mengganggu kelas.

(a) Nyatakan dua maklumat daripada rangsangan yang menunjukkan cara bertindak yang wajar. [2 markah]

(b) Jelaskan unsur baik dan unsur benar dalam tindakan Yusri, dengan satu alasan bagi setiap unsur. [4 markah]

M1S04 | 1.2

Mudah | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.2

Alia mahu memaklumkan kesilapan kiraan rakannya. Dia mempunyai salinan kiraan yang betul, tetapi bercadang mengejek rakan itu di hadapan kelas.

(a) Bezakan sudut benar dan patut dalam rancangan Alia. [2 markah]

(b) Cadangkan dua perubahan pada cara Alia bertindak dan jelaskan sebabnya. [4 markah]

M1S05 | 1.3

Sederhana | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.3

Satu kumpulan menggunakan jadual giliran untuk berkongsi kamera sekolah. Setiap ahli merekod masa peminjaman sebenar dan memulangkan kamera mengikut jadual.

(a) Nyatakan dua amalan bermoral dalam rangsangan. [2 markah]

(b) Huraikan dua manfaat amalan tersebut kepada kumpulan. [4 markah]

M1S06 | 1.3

Sederhana | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.3

Selepas tersalah menyebut nama pencipta poster, ketua kumpulan membetulkan pengumuman dan memberikan pengiktirafan kepada pencipta sebenar.

(a) Nyatakan dua perkara yang telah dibetulkan oleh ketua kumpulan. [2 markah]

(b) Jelaskan dua kepentingan pembetulan itu. [4 markah]

M1S07 | 1.4

Sederhana | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.4

Kavita telah mengaku terlupa membawa bahan kumpulan. Dia berasa malu dan pada masa yang sama lega kerana rakan mengetahui keadaan sebenar.

(a) Nyatakan dua perasaan yang dialami Kavita. [2 markah]

(b) Jelaskan sebab yang munasabah bagi setiap perasaan serta satu tindakan susulan bagi setiap sebab itu. [4 markah]

M1S08 | 1.4

Sederhana | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.4

Badrul membantu memulangkan buku perpustakaan kelas. Dia berasa letih, manakala rakannya berasa gembira. Kedua-duanya telah melaksanakan tugas dengan jujur.

(a) Nyatakan dua perkara yang perlu dihormati ketika mereka berkongsi perasaan. [2 markah]

(b) Jelaskan dua sebab perbezaan perasaan itu tidak mencukupi untuk menentukan siapa lebih bermoral. [4 markah]

M1S09 | 1.5

Cabaran | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.5, 1.1.2

Anda perlu menunjukkan cara meminta izin untuk menggunakan tablet keluarga. Seorang ahli keluarga sedang menggunakannya untuk menyiapkan tugas.

(a) Tulis dua ayat yang sesuai untuk memulakan permintaan izin. [2 markah]

(b) Nyatakan dua tindakan selepas meminta izin dan jelaskan sebab setiap tindakan. [4 markah]

M1S10 | 1.5

Cabaran | 6 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.5, 1.1.4

Semasa lakonan memulangkan bekas pensel, pasangan anda mendapati bahawa anda bercakap terlalu laju dan tidak menyatakan tempat barang dijumpai.

(a) Nyatakan dua aspek lakonan yang perlu diperbaiki. [2 markah]

(b) Rancang dua pembaikan dan jelaskan tujuan setiap pembaikan. [4 markah]

Bahagian B | 5 esei pendek

Rancang isi, tulis dan semak. Gunakan penerangan atau contoh yang relevan dengan soalan.

M1E01 | 1.1

Mudah | 8 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.1, 1.1.3

Kelas anda menyediakan kotak alat tulis bersama. Seorang murid berkata, "Tidak mengapa mengambil semua pensel yang saya suka kerana tiada orang melihat."

Huraikan empat pertimbangan moral yang patut digunakan untuk menilai tindakan murid itu. Berikan satu penjelasan bagi setiap pertimbangan.

Rangka bantuan

1. Kenal pasti isu dan pihak yang terlibat.
2. Tulis empat isi; padankan setiap isi dengan huraian.
3. Semak fakta rangsangan, bahasa sopan dan keselamatan tindakan.

M1E02 | 1.2

Mudah | 8 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.2

Jia melihat rakan menerima maklumat waktu latihan yang salah. Dia sudah menyemak waktu sebenar dengan guru. Dia mahu membetulkan maklumat itu dalam kumpulan kelas.

Huraikan empat langkah yang menggabungkan pertimbangan baik, benar dan patut ketika Jia membetulkan maklumat.

Rangka bantuan

1. Kenal pasti isu dan pihak yang terlibat.
2. Tulis empat isi; padankan setiap isi dengan huraian.
3. Semak fakta rangsangan, bahasa sopan dan keselamatan tindakan.

M1E03 | 1.3

Sederhana | 8 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.3

Pasukan pameran sekolah sering berkongsi bahan, masa dan maklumat. Guru meminta ahli menjelaskan kepentingan berkelakuan baik, benar dan patut sepanjang persediaan.

Huraikan empat manfaat tindakan bermoral kepada pasukan itu. Jelaskan bagaimana setiap manfaat boleh berlaku.

Rangka bantuan

1. Kenal pasti isu dan pihak yang terlibat.
2. Tulis empat isi; padankan setiap isi dengan huraian.
3. Semak fakta rangsangan, bahasa sopan dan keselamatan tindakan.

M1E04 | 1.4

Sederhana | 8 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.4

Selepas mengaku bahawa dia tersalah menyimpan bahan kelas, Afiq berasa malu, bimbang dan lega. Dia mahu menulis refleksi tanpa berpura-pura bahawa semuanya mudah.

Huraikan empat perkara yang sesuai dimasukkan dalam refleksi Afiq: tiga perasaan dengan sebab masing-masing dan satu langkah pembaikan dengan alasannya.

Rangka bantuan

1. Kenal pasti isu dan pihak yang terlibat.
2. Tulis empat isi; padankan setiap isi dengan huraian.
3. Semak fakta rangsangan, bahasa sopan dan keselamatan tindakan.

M1E05 | 1.5

Cabaran | 8 markah | Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.5, 1.1.2

Anda diminta merancang demonstrasi memulangkan sebuah buku rekaan yang dijumpai di ruang kelas. Latihan melibatkan dua murid yang bersetuju dan seorang pemerhati.

Terangkan empat langkah demonstrasi yang selamat dan bermoral. Jelaskan tujuan setiap langkah.

Rangka bantuan

1. Kenal pasti isu dan pihak yang terlibat.
2. Tulis empat isi; padankan setiap isi dengan huraian.
3. Semak fakta rangsangan, bahasa sopan dan keselamatan tindakan.

Model jawapan dan panduan semakan

Bandingkan jawapan anda dengan kriteria. Beri markah hanya bagi isi yang benar-benar terdapat dalam jawapan sendiri. Jangan beri dua markah untuk idea yang sama.

M1S01 | 1.1

Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.1

(a) Nyatakan dua pihak yang mendapat manfaat daripada tindakan Dina.

Contoh jawapan

Murid lain yang belum menerima buku. Guru yang menguruskan pembahagian.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Murid lain yang belum menerima buku.

☐ P2 (1 markah): Guru yang menguruskan pembahagian.

Contoh jawapan sahaja. Terima tindakan, alasan, nilai atau perasaan lain yang relevan dan dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi KPM.

M1S01 (b) Jelaskan dua sebab tindakan Dina boleh dinilai bermoral.

Contoh jawapan

Dina memberikan maklumat yang benar. Guru dapat membetulkan jumlah buku berdasarkan keadaan sebenar. Dina menjaga peluang murid lain. Buku lebihan boleh diberikan kepada murid yang belum menerima.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Dina memberikan maklumat yang benar.

☐ P2 (1 markah): Guru dapat membetulkan jumlah buku berdasarkan keadaan sebenar.

☐ P3 (1 markah): Dina menjaga peluang murid lain.

☐ P4 (1 markah): Buku lebihan boleh diberikan kepada murid yang belum menerima.

Contoh jawapan sahaja. Terima tindakan, alasan, nilai atau perasaan lain yang relevan dan dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi KPM.

M1S02 | 1.1

Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.1

(a) Kenal pasti dua masalah moral dalam keadaan ini.

Contoh jawapan

Mengaku hasil orang lain sebagai hasil sendiri. Menggunakan tindakan ramai sebagai alasan tanpa menilai kewajarannya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Mengaku hasil orang lain sebagai hasil sendiri.

☐ P2 (1 markah): Menggunakan tindakan ramai sebagai alasan tanpa menilai kewajarannya.

Contoh jawapan sahaja. Terima tindakan, alasan, nilai atau perasaan lain yang relevan dan dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi KPM.

M1S02 (b) Cadangkan dua tindakan pembetulan dan jelaskan sebab setiap tindakan.

Contoh jawapan

Betulkan pengakuan tentang pemilik hasil kerja. Pengiktirafan perlu diberikan kepada pihak yang benar-benar menghasilkannya. Hasilkan kerja kumpulan sendiri. Usaha sebenar membantu pembelajaran dan mengelakkan penipuan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Betulkan pengakuan tentang pemilik hasil kerja.

☐ P2 (1 markah): Pengiktirafan perlu diberikan kepada pihak yang benar-benar menghasilkannya.

☐ P3 (1 markah): Hasilkan kerja kumpulan sendiri.

☐ P4 (1 markah): Usaha sebenar membantu pembelajaran dan mengelakkan penipuan.

Contoh jawapan sahaja. Terima tindakan, alasan, nilai atau perasaan lain yang relevan dan dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi KPM.

M1S03 | 1.2

Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.2

(a) Nyatakan dua maklumat daripada rangsangan yang menunjukkan cara bertindak yang wajar.

Contoh jawapan

Wang diserahkan kepada guru. Penjelasan dibuat secara perlahan agar tidak mengganggu kelas.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Wang diserahkan kepada guru.

☐ P2 (1 markah): Penjelasan dibuat secara perlahan agar tidak mengganggu kelas.

Contoh jawapan sahaja. Terima tindakan, alasan, nilai atau perasaan lain yang relevan dan dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi KPM.

M1S03 (b) Jelaskan unsur baik dan unsur benar dalam tindakan Yusri, dengan satu alasan bagi setiap unsur.

Contoh jawapan

Pemulangan wang ialah tindakan baik yang diterima masyarakat berlandaskan nilai moral kerana menjaga kepentingan pemilik. Unsur benar terlihat apabila Yusri menyatakan lokasi penemuan secara jujur berdasarkan kejadian sebenar; maklumat itu membantu guru menyemak tuntutan pemilik.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Unsur baik ialah pemulangan wang yang diterima secara moral oleh masyarakat.

☐ P2 (1 markah): Tindakan itu menjaga kepentingan pemilik untuk mendapatkan semula wang.

☐ P3 (1 markah): Unsur benar ialah melaporkan lokasi penemuan dengan jujur.

☐ P4 (1 markah): Maklumat tepat membantu guru menyemak tuntutan pemilik.

Contoh jawapan sahaja. Terima tindakan, alasan, nilai atau perasaan lain yang relevan dan dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi KPM.

M1S04 | 1.2

Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.2

(a) Bezakan sudut benar dan patut dalam rancangan Alia.

Contoh jawapan

Sudut benar berkaitan ketepatan kiraan yang telah disemak. Sudut patut berkaitan kewajaran cara menyampaikan pembetulan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Sudut benar berkaitan ketepatan kiraan yang telah disemak.

☐ P2 (1 markah): Sudut patut berkaitan kewajaran cara menyampaikan pembetulan.

Contoh jawapan sahaja. Terima tindakan, alasan, nilai atau perasaan lain yang relevan dan dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi KPM.

M1S04 (b) Cadangkan dua perubahan pada cara Alia bertindak dan jelaskan sebabnya.

Contoh jawapan

Bercakap dengan sopan tanpa ejekan. Cara itu menjaga maruah rakan sambil membetulkan kesilapan. Tunjukkan langkah pengiraan dan beri ruang rakan menyemak. Rakan dapat memahami alasan pembetulan, bukan sekadar menerima tuduhan.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Bercakap dengan sopan tanpa ejekan.

☐ P2 (1 markah): Cara itu menjaga maruah rakan sambil membetulkan kesilapan.

☐ P3 (1 markah): Tunjukkan langkah pengiraan dan beri ruang rakan menyemak.

☐ P4 (1 markah): Rakan dapat memahami alasan pembetulan, bukan sekadar menerima tuduhan.

Contoh jawapan sahaja. Terima tindakan, alasan, nilai atau perasaan lain yang relevan dan dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi KPM.

M1S05 | 1.3

Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.3

(a) Nyatakan dua amalan bermoral dalam rangsangan.

Contoh jawapan

Merekod masa peminjaman dengan jujur. Memulangkan kamera mengikut jadual yang dipersetujui.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Merekod masa peminjaman dengan jujur.

☐ P2 (1 markah): Memulangkan kamera mengikut jadual yang dipersetujui.

Contoh jawapan sahaja. Terima tindakan, alasan, nilai atau perasaan lain yang relevan dan dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi KPM.

M1S05 (b) Huraikan dua manfaat amalan tersebut kepada kumpulan.

Contoh jawapan

Ahli boleh mempercayai rekod penggunaan. Perancangan dibuat berdasarkan maklumat sebenar. Ahli lain mendapat peluang menggunakan kamera. Pemulangan tepat masa mengurangkan gangguan tugasan mereka.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Ahli boleh mempercayai rekod penggunaan.

☐ P2 (1 markah): Perancangan dibuat berdasarkan maklumat sebenar.

☐ P3 (1 markah): Ahli lain mendapat peluang menggunakan kamera.

☐ P4 (1 markah): Pemulangan tepat masa mengurangkan gangguan tugasan mereka.

Contoh jawapan sahaja. Terima tindakan, alasan, nilai atau perasaan lain yang relevan dan dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi KPM.

M1S06 | 1.3

Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.3

(a) Nyatakan dua perkara yang telah dibetulkan oleh ketua kumpulan.

Contoh jawapan

Maklumat tentang nama pencipta poster. Pengiktirafan terhadap usaha pencipta sebenar.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Maklumat tentang nama pencipta poster.

☐ P2 (1 markah): Pengiktirafan terhadap usaha pencipta sebenar.

Contoh jawapan sahaja. Terima tindakan, alasan, nilai atau perasaan lain yang relevan dan dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi KPM.

M1S06 (b) Jelaskan dua kepentingan pembetulan itu.

Contoh jawapan

Kepercayaan ahli dapat dipulihkan. Ketua menunjukkan kesediaan mengakui dan membetulkan kesilapan. Usaha pencipta dihargai dengan adil. Orang yang menghasilkan poster tidak kehilangan pengiktirafan atas kerjanya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kepercayaan ahli dapat dipulihkan.

☐ P2 (1 markah): Ketua menunjukkan kesediaan mengakui dan membetulkan kesilapan.

☐ P3 (1 markah): Usaha pencipta dihargai dengan adil.

☐ P4 (1 markah): Orang yang menghasilkan poster tidak kehilangan pengiktirafan atas kerjanya.

Contoh jawapan sahaja. Terima tindakan, alasan, nilai atau perasaan lain yang relevan dan dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi KPM.

M1S07 | 1.4

Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.4

(a) Nyatakan dua perasaan yang dialami Kavita.

Contoh jawapan

Malu. Lega.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Malu.

☐ P2 (1 markah): Lega.

Contoh jawapan sahaja. Terima tindakan, alasan, nilai atau perasaan lain yang relevan dan dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi KPM.

M1S07 (b) Jelaskan sebab yang munasabah bagi setiap perasaan serta satu tindakan susulan bagi setiap sebab itu.

Contoh jawapan

Kavita malu kerana kelalaiannya menjejaskan persediaan kumpulan. Dia boleh meminta maaf dan berbincang tentang cara mengganti bahan. Kavita lega kerana sudah bercakap benar. Dia boleh menggunakan senarai semak supaya lebih bersedia selepas ini.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kavita malu kerana kelalaiannya menjejaskan persediaan kumpulan.

☐ P2 (1 markah): Dia boleh meminta maaf dan berbincang tentang cara mengganti bahan.

☐ P3 (1 markah): Kavita lega kerana sudah bercakap benar.

☐ P4 (1 markah): Dia boleh menggunakan senarai semak supaya lebih bersedia selepas ini.

Contoh jawapan sahaja. Terima tindakan, alasan, nilai atau perasaan lain yang relevan dan dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi KPM.

M1S08 | 1.4

Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.4

(a) Nyatakan dua perkara yang perlu dihormati ketika mereka berkongsi perasaan.

Contoh jawapan

Perasaan mereka boleh berbeza. Mereka boleh menerangkan perasaan secara jujur tanpa dipaksa.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Perasaan mereka boleh berbeza.

☐ P2 (1 markah): Mereka boleh menerangkan perasaan secara jujur tanpa dipaksa.

Contoh jawapan sahaja. Terima tindakan, alasan, nilai atau perasaan lain yang relevan dan dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi KPM.

M1S08 (b) Jelaskan dua sebab perbezaan perasaan itu tidak mencukupi untuk menentukan siapa lebih bermoral.

Contoh jawapan

Keletihan mungkin berkaitan tenaga yang telah digunakan. Ia tidak menafikan manfaat tindakan memulangkan buku. Kegembiraan ialah pengalaman emosi seseorang. Penilaian tindakan masih perlu melihat kejujuran, cara dan kesannya.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Keletihan mungkin berkaitan tenaga yang telah digunakan.

☐ P2 (1 markah): Ia tidak menafikan manfaat tindakan memulangkan buku.

☐ P3 (1 markah): Kegembiraan ialah pengalaman emosi seseorang.

☐ P4 (1 markah): Penilaian tindakan masih perlu melihat kejujuran, cara dan kesannya.

Contoh jawapan sahaja. Terima tindakan, alasan, nilai atau perasaan lain yang relevan dan dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi KPM.

M1S09 | 1.5

Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.5, 1.1.2

(a) Tulis dua ayat yang sesuai untuk memulakan permintaan izin.

Contoh jawapan

"Boleh saya menggunakan tablet selepas tugas anda selesai?" "Beritahu saya masa yang sesuai supaya saya boleh menunggu."

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): "Boleh saya menggunakan tablet selepas tugas anda selesai?"

☐ P2 (1 markah): "Beritahu saya masa yang sesuai supaya saya boleh menunggu."

Contoh jawapan sahaja. Terima tindakan, alasan, nilai atau perasaan lain yang relevan dan dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi KPM.

M1S09 (b) Nyatakan dua tindakan selepas meminta izin dan jelaskan sebab setiap tindakan.

Contoh jawapan

Tunggu jawapan sebelum mengambil tablet. Pemilik atau pengguna semasa berhak menentukan masa penggunaannya. Patuhi tempoh penggunaan yang dipersetujui. Ahli keluarga lain dapat merancang penggunaan mereka dengan yakin.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Tunggu jawapan sebelum mengambil tablet.

☐ P2 (1 markah): Pemilik atau pengguna semasa berhak menentukan masa penggunaannya.

☐ P3 (1 markah): Patuhi tempoh penggunaan yang dipersetujui.

☐ P4 (1 markah): Ahli keluarga lain dapat merancang penggunaan mereka dengan yakin.

Contoh jawapan sahaja. Terima tindakan, alasan, nilai atau perasaan lain yang relevan dan dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi KPM.

M1S10 | 1.5

Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.5, 1.1.4

(a) Nyatakan dua aspek lakonan yang perlu diperbaiki.

Contoh jawapan

Kelajuan percakapan. Maklumat tentang lokasi penemuan barang.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Kelajuan percakapan.

☐ P2 (1 markah): Maklumat tentang lokasi penemuan barang.

Contoh jawapan sahaja. Terima tindakan, alasan, nilai atau perasaan lain yang relevan dan dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi KPM.

M1S10 (b) Rancang dua pembaikan dan jelaskan tujuan setiap pembaikan.

Contoh jawapan

Ulang penjelasan dengan kadar yang lebih jelas. Penerima boleh memahami maklumat tanpa keliru. Nyatakan lokasi penemuan secara jujur. Maklumat itu membantu mengesahkan keadaan penemuan dan pemilikan barang.

Semak isi penting

☐ P1 (1 markah): Ulang penjelasan dengan kadar yang lebih jelas.

☐ P2 (1 markah): Penerima boleh memahami maklumat tanpa keliru.

☐ P3 (1 markah): Nyatakan lokasi penemuan secara jujur.

☐ P4 (1 markah): Maklumat itu membantu mengesahkan keadaan penemuan dan pemilikan barang.

Contoh jawapan sahaja. Terima tindakan, alasan, nilai atau perasaan lain yang relevan dan dihuraikan mengikut kehendak soalan. Rubrik ini untuk latihan, bukan skema rasmi KPM.

M1E01 | 1.1

Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.1, 1.1.3

Huraikan empat pertimbangan moral yang patut digunakan untuk menilai tindakan murid itu. Berikan satu penjelasan bagi setiap pertimbangan.

Contoh jawapan

Pertama, murid itu perlu mempertimbangkan hak pengguna lain. Kotak tersebut disediakan untuk kelas, maka mengambil semua pensel akan mengurangkan peluang rakan yang turut memerlukannya. Keperluan setiap orang patut diambil kira.

Kedua, dia perlu menilai keperluan sebenar. Mengambil sebatang pensel yang diperlukan untuk tugas lebih munasabah daripada mengumpulkan semuanya kerana menyukai pensel itu. Cara ini mengelakkan pembaziran.

Ketiga, penggunaan perlu dilakukan dengan jujur. Tiada orang melihat bukan alasan menyembunyikan pengambilan bahan bersama. Murid boleh mengikut rekod atau aturan penggunaan yang telah dipersetujui.

Keempat, dia perlu bertanggungjawab memulangkan bahan selepas digunakan. Pensel yang masih elok dapat digunakan oleh rakan seterusnya. Penilaian moral merangkumi kebajikan bersama, kejujuran serta cara penggunaan yang wajar.

Semak isi penting

☐ F1 (1 markah): Pertimbangkan hak pengguna lain.

☐ H1 (1 markah): Mengambil semuanya menafikan peluang mereka menggunakan bahan bersama.

☐ F2 (1 markah): Pertimbangkan keperluan sebenar.

☐ H2 (1 markah): Mengambil mengikut keperluan mengelakkan pembaziran dan monopoli.

☐ F3 (1 markah): Pertimbangkan kejujuran penggunaan.

☐ H3 (1 markah): Ketiadaan pengawasan bukan alasan menyembunyikan pengambilan.

☐ F4 (1 markah): Pertimbangkan tanggungjawab memulangkan bahan.

☐ H4 (1 markah): Bahan yang dipulangkan boleh digunakan semula oleh kelas.

Model ini contoh, bukan satu-satunya jawapan. Terima empat isi alternatif yang munasabah dengan huraian berkaitan. Nama nilai sahaja tidak menggantikan penjelasan yang diminta. Rubrik latihan ini bukan skema rasmi KPM.

M1E02 | 1.2

Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.2

Huraikan empat langkah yang menggabungkan pertimbangan baik, benar dan patut ketika Jia membetulkan maklumat.

Contoh jawapan

Jia perlu memastikan bahawa maklumat pembetulannya sepadan dengan waktu yang disahkan oleh guru. Tindakan ini menekankan sudut benar kerana dia menggunakan fakta yang telah disemak, bukan menambah andaian sendiri.

Dia kemudian boleh menulis waktu sebenar dengan jelas. Penjelasan yang mudah dibaca membantu rakan mengubah rancangan dan mengelakkan mereka hadir pada masa yang salah. Membetulkan kekeliruan ialah perlakuan baik yang diterima masyarakat kerana menjaga kepentingan bersama.

Jia juga perlu menggunakan bahasa sopan tanpa mengejek orang yang tersilap. Cara yang patut memberi tumpuan kepada pembetulan dan menjaga maruah individu.

Akhirnya, dia perlu memastikan mesej pembetulan sampai kepada penerima maklumat asal. Dia boleh meminta bantuan guru jika ada rakan yang belum menerima pembetulan. Menyampaikan fakta sekali sahaja mungkin belum membetulkan kekeliruan semua pihak.

Semak isi penting

☐ F1 (1 markah): Pastikan pembetulan sepadan dengan pengesahan guru.

☐ H1 (1 markah): Hal ini menjaga ketepatan fakta yang disampaikan.

☐ F2 (1 markah): Nyatakan waktu sebenar dengan jelas.

☐ H2 (1 markah): Rakan dapat mengubah rancangan berdasarkan maklumat yang betul.

☐ F3 (1 markah): Gunakan bahasa sopan tanpa menyalahkan individu.

☐ H3 (1 markah): Cara ini menjaga maruah dan memudahkan pembetulan diterima.

☐ F4 (1 markah): Pastikan pembetulan sampai kepada penerima asal.

☐ H4 (1 markah): Rakan yang sudah membaca maklumat lama tidak terus tersalah faham.

Model ini contoh, bukan satu-satunya jawapan. Terima empat isi alternatif yang munasabah dengan huraian berkaitan. Nama nilai sahaja tidak menggantikan penjelasan yang diminta. Rubrik latihan ini bukan skema rasmi KPM.

M1E03 | 1.3

Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.3

Huraikan empat manfaat tindakan bermoral kepada pasukan itu. Jelaskan bagaimana setiap manfaat boleh berlaku.

Contoh jawapan

Tindakan bermoral membantu membina kepercayaan dalam pasukan. Apabila ahli melaporkan kemajuan dengan jujur, rakan boleh mengetahui tugas yang sudah selesai serta bantuan yang masih diperlukan. Maklumat yang benar memudahkan keputusan bersama.

Amalan ini juga menjaga peluang menggunakan bahan. Ahli yang mematuhi giliran membolehkan rakan lain menggunakan alat pada masa yang dipersetujui, bukannya menguasai semuanya.

Selain itu, cara bercakap yang sopan dapat mengurangkan salah faham. Ahli boleh menjelaskan masalah dan menerima pembetulan tanpa perlu berdepan ejekan. Perbincangan lebih tertumpu pada penyelesaian.

Akhirnya, menepati janji membantu melancarkan persediaan. Apabila bahan dipulangkan dan tugas diselesaikan mengikut jadual, ahli seterusnya dapat meneruskan kerja. Manfaat ini memerlukan amalan yang konsisten, bukan sekadar satu tindakan yang dilakukan untuk mendapat pujian.

Semak isi penting

☐ F1 (1 markah): Membina kepercayaan.

☐ H1 (1 markah): Laporan jujur membolehkan ahli bergantung pada maklumat sebenar.

☐ F2 (1 markah): Menjaga peluang menggunakan bahan.

☐ H2 (1 markah): Giliran yang dipatuhi mengelakkan seorang ahli menguasai semua bahan.

☐ F3 (1 markah): Mengurangkan salah faham.

☐ H3 (1 markah): Perbincangan sopan memberi ruang menjelaskan masalah tanpa penghinaan.

☐ F4 (1 markah): Melancarkan kerja bersama.

☐ H4 (1 markah): Janji yang ditepati membantu ahli menyusun tugas mengikut jadual.

Model ini contoh, bukan satu-satunya jawapan. Terima empat isi alternatif yang munasabah dengan huraian berkaitan. Nama nilai sahaja tidak menggantikan penjelasan yang diminta. Rubrik latihan ini bukan skema rasmi KPM.

M1E04 | 1.4

Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.4

Huraikan empat perkara yang sesuai dimasukkan dalam refleksi Afiq: tiga perasaan dengan sebab masing-masing dan satu langkah pembaikan dengan alasannya.

Contoh jawapan

Afiq boleh menulis bahawa dia berasa malu kerana tersalah menyimpan bahan kelas. Dia memahami bahawa rakan mungkin mengambil masa tambahan untuk mencarinya. Mengakui sebab ini menunjukkan dia meneliti kesan tindakannya.

Dia juga boleh menceritakan kebimbangan tentang reaksi rakan. Dia mungkin risau bahawa mereka kurang mempercayainya selepas kesilapan itu. Perasaan bimbang boleh diterangkan tanpa menjadikannya alasan untuk menyembunyikan fakta.

Pada masa yang sama, Afiq berasa lega kerana telah berterus terang. Rakan mengetahui keadaan sebenar dan boleh berbincang tentang cara memulangkan bahan ke tempatnya.

Sebagai pembaikan, dia akan menggunakan label serta menyemak tempat simpanan selepas aktiviti. Langkah khusus ini membantu mengelakkan kesilapan berulang. Refleksi yang jujur menerima perasaan bercampur sambil menghubungkannya dengan tanggungjawab untuk memperbaiki tindakan.

Semak isi penting

- ☐ F1 (1 markah): Malu tentang kesilapan menyimpan bahan.
- ☐ H1 (1 markah): Kesilapan itu mungkin menyukarkan rakan mencari bahan yang diperlukan.
- ☐ F2 (1 markah): Bimbang tentang reaksi rakan.
- ☐ H2 (1 markah): Pengakuan kesilapan boleh membuatnya risau tentang kepercayaan mereka.
- ☐ F3 (1 markah): Lega selepas berterus terang.
- ☐ H3 (1 markah): Rakan kini mengetahui keadaan sebenar dan boleh membantu membetulkannya.
- ☐ F4 (1 markah): Gunakan label dan semak tempat simpanan selepas aktiviti.
- ☐ H4 (1 markah): Langkah itu mengurangkan kemungkinan kesilapan berulang.

Model ini contoh, bukan satu-satunya jawapan. Terima empat isi alternatif yang munasabah dengan huraian berkaitan. Nama nilai sahaja tidak menggantikan penjelasan yang diminta. Rubrik latihan ini bukan skema rasmi KPM.

M1E05 | 1.5

Skop unit buku teks KPM hlm. 1-12 | Rujukan 1.1.5, 1.1.2

Terangkan empat langkah demonstrasi yang selamat dan bermoral. Jelaskan tujuan setiap langkah.

Contoh jawapan

Mula-mula, peserta perlu bersetuju tentang peranan dan menggunakan buku rekaan. Cara ini memastikan latihan tidak menggunakan barang atau pengalaman peribadi seseorang tanpa izin. Pemerhati juga perlu mengetahui perkara yang hendak diperhatikan.

Seterusnya, murid yang menemui buku melakonkan tindakan memaklumkan penemuan kepada guru. Guru ialah pihak yang sesuai untuk membantu menentukan cara buku dikembalikan kepada pemilik dalam keadaan sekolah.

Murid kemudian menyatakan tempat penemuan dengan jujur dan menyerahkan buku secara sopan. Maklumat yang tepat membantu semakan, manakala cara yang wajar menjaga hubungan dengan penerima.

Akhirnya, pemerhati memberikan maklum balas khusus tentang suara, maklumat dan tindakan. Peserta mengulang bahagian yang perlu dibaiki. Dengan cara ini, demonstrasi menunjukkan perlakuan yang sebenar, bukannya hanya menghafal nama nilai atau meminta pujian.

Semak isi penting

☐ F1 (1 markah): Gunakan buku rekaan dan persetujuan peserta.

☐ H1 (1 markah): Latihan tidak mendedahkan barang atau pengalaman peribadi sebenar tanpa izin.

☐ F2 (1 markah): Maklumkan penemuan kepada guru dalam lakonan.

☐ H2 (1 markah): Guru dapat membantu proses pemulangan melalui pihak yang sesuai.

☐ F3 (1 markah): Nyatakan tempat penemuan dengan jujur dan serahkan dengan sopan.

☐ H3 (1 markah): Maklumat benar serta cara wajar membantu pemulangan yang teratur.

☐ F4 (1 markah): Minta maklum balas dan ulang bahagian yang perlu dibaiki.

☐ H4 (1 markah): Peserta dapat meningkatkan tindakan yang boleh diperhatikan.

Model ini contoh, bukan satu-satunya jawapan. Terima empat isi alternatif yang munasabah dengan huraian berkaitan. Nama nilai sahaja tidak menggantikan penjelasan yang diminta. Rubrik latihan ini bukan skema rasmi KPM.

Sumber dan skop

DSKP KSSM Pendidikan Moral Tingkatan 1, KPM/BPK, BPK 2015, Terbitan 2016, ISBN 978-967-420-135-7. Buku teks KPM/DBP, Cetakan Pertama 2016, ISBN 978-983-49-1121-8. Tahun 2026 ialah sesi murid, bukan edisi buku teks baharu.

DSKP KPM, salinan rujukan | Buku teks KPM, salinan rujukan

Latihan asli berbantu AI untuk murid sesi 2026. Bukan edisi buku teks baharu, soalan rasmi, ramalan atau pengesahan KPM. Markah ialah panduan latihan, bukan skema peperiksaan. Jawapan lain yang berasas dan relevan boleh diterima. Semakan guru bebas belum dibuat. © 2026 LauPeh, setakat hak yang boleh dilindungi.